

۳
ارکان ایمان بتبع

مباحث اجتماعی

دکتر محمد اسدی فرمارودی
دانشیار دانشگاه صنعتی شریف

سرشناسه :	اسدی گرمارودی، محمد، ۱۳۲۹ -
عنوان و نام پدیدآور :	ارکان ایمان شیعی / محمد اسدی گرمارودی؛ ویراستار علمی امید آهنگچی.
مشخصات نشر :	تهران: رویش نو، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری :	ج ۳: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک :	دوره: ۶-۰۲-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸-۳؛ ۵-۰۳-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸-۱؛ ج ۱: ۶-۰۲-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸-۳؛ ج ۲: ۷-۰۵-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸-۳؛ ج ۳: ۵-۰۴-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸-۳
وضعیت فهرست نویسی :	فیبا
یادداشت :	ج ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۴) (فیبا).
یادداشت :	کتابنامه.
یادداشت :	نماینه.
ردیف :	ج ۱. مبانی اعتقادی؛ دفتر اول. ج ۲. مبانی اعتقادی؛ دفتر دوم. ج ۳. مباحث احکامی، اجتماعی.
وضعیت :	شیعه -- عقاید
رده بندی :	۱۳۹۱ الف ۵۳ الف / ۵ / ۲۱۱ BP
رده بندی دیویی :	۲۷۴۱
شماره کتابشناسی ملی :	۴۰۲۷۲۸

ارکان ایمان شیعی ۳ / مباحث احکامی، اجتماعی

نویسنده: دکتر محمد اسدی گرمارودی

ویراستار علمی: دکتر امید آهنگچی

تدوین و تنظیم: لیداحاجی بابا

ناشر: رویش نو

نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۷۰۰ تومان

شابک: ۷-۰۵-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸

شابک دوره: ۶-۰۲-۸۱۵۲-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران - صندوق پستی: ۳۹۷-۱۴۱۱۵

تلف: مرکز بخش: ۰۲۱-۲۲۸۵۴۷۴۴

فهرست

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول: عبادت و نماز

عبادت	۱۶
نیاز بشر به اطاعت و عبادت	۱۶
عبادت و اطاعت از خداوند	۱۹
نماز	۲۳
هدف از نماز	۲۳
نماز، حرکت به سوی خدا	۲۵
نماز، تمرین بندگی	۳۶
نماز، آرامش روح	۴۰

فصل دوم: اهمیت و فلسفه روزه

وجوب عبادت روزه	۴۷
-----------------	----

۴۹.....	نحوه عبادت پروردگار
۵۲.....	شرایط و نحوه انجام عبادت روزه
۵۵.....	روزه، تمرین بندگی
۵۷.....	اهمیت تقوا
۶۷.....	روزه، تمرین ایجاد تقوا

فصل سوم: اذیت و فلسفه حج

۷۵.....	سفر اول: «از خلق به حق»
۸۱.....	سفر دوم: «از حق به حق»
۸۵.....	سفرهای سوم و چهارم: «حق» و «از خلق در خلق به سوی حق»
۸۷.....	اعمال حج و فراهم کردن زمینه سازهای چهارگانه
۹۰.....	حج، بستری برای بیداری و تقویت مسلمانان
۹۲.....	نتیجه‌گیری

فصل چهارم: اهمیت و فلسفه حجاب

۹۷.....	حجاب در آیات قرآن کریم
۱۱۰.....	حجاب در سنت نبوی
۱۱۳.....	فلسفه احکام
۱۱۷.....	برخی از فلسفه‌های حجاب

حجاب و آزادی اجتماعی	۱۲۱
حجاب و دشواری آن	۱۲۶

فصل پنجم: ارزش و حقوق زن در اسلام

بد رفتاری بشر با زنان در طول تاریخ	۱۳۲
ارزش زن در نگاه اسلام	۱۳۳
رفع شبهات موحده در احکام اسلامی	۱۳۸
تفاوت زنان و مردان در ارث	۱۳۸
تفاوت زنان و مردان در تفاوت، پیامبری و امامت	۱۴۳
بررسی شبهه وارد بر آیه ۳۲ از سوره مبارکه بقره	۱۴۶
بررسی شبهه وارد بر آیه ۱۴ از سوره مبارکه نساء	۱۴۸
نتیجه گیری	۱۵۲

فصل ششم: پاسخ به برخی شبهات وارد بر دین اسلام

الف) اشکال مخالفت با اصل دین	۱۵۶
ب) اشکالات وارد شده به دین اسلام	۱۵۹
شمشیر و زور در اسلام	۱۶۱
تعدد زوجات پیامبر اسلام ﷺ	۱۶۹

عقب ماندگی ملل مسلمان ۱۷۶

فصل هفتم: برده‌داری

برده‌داری در تاریخ ۱۸۳

برده‌داری در اسلام ۱۸۸

تلاش اسلام برای آزادسازی بردگان ۱۹۳

آداب برده‌داری در اسلام ۲۰۲

شباهت و رد تمایز برده‌داری در اسلام ۲۱۱

نتیجه‌گیری ۲۱۹

فهرست‌ها

فهرست آیات ۲۲۳

فهرست روایات ۲۲۷

فهرست منابع ۲۲۹

مقدمه

همان گونه که در جلد نخست این مجموعه بیان شد، معارف دینی در مکتب اسلام و مذهب تشیع علاوه بر مباحث اعتقادی، مباحث احکامی را نیز ریشه می گیرد. در این مکتب، با اعتقاد صحیح هدف شناخته می شود و با تعیین نحوه عمل صحیح، حرکت به سوی هدف ممکن و میسر می گردد؛ لذا عبادت و عبادتی، معنای انجام دستورات الهی، خود، کلاس تربیت دینی است که معتقدین به اسلام را به اهداف آیین اسلامی واصل می گرداند. اما عبادت مقبول هم به نحوه انجام آن بستگی دارد و هم به معرفت عابد و نحوه نگرش عبادتی وی. امام صادق علیه السلام در این زمینه می فرمایند:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

(ارزش اعمال بسته به ارزش نیت هاست).

خداوند نیز در قرآن کریم با بیان عباراتی چون «وَأَن لَّكَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَى»^۱ و «وَلِكُلِّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَ مَا رُبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ»^۲، علاوه بر آنکه نقش عمل را مشخص می نماید، ارزش عمل و نتیجه دهی صحیح آن را نیز به معرفت درست و نیت سالم وابسته می گرداند. امام صادق علیه السلام در

۱- الامالی، طوسی، ص ۶۱۸

۲- سوره نجم، آیه ۳۹؛ و اینکه برای مردم پاداشی جز آنچه خود کرده اند نیست.

۳- سوره انعام، آیه ۱۳۲؛ برای هر یک برابر اعمالی که انجام داده اند درجاتی است که پروردگار توازن آنچه می کند غافل نیست.

حدیثی دیگر می‌فرمایند:

... النَّيَّةُ تَبْدُو مِنَ الْقَلْبِ عَلَى قَدَرِ صَفَاءِ الْمَعْرِفَةِ

... نیت به میزان خلوص (عاری از آلودگی بودن) معرفت، از قلب نشأت می‌گیرد.

بنابراین می‌توان گفت که یکی از شرایط مهم ثمردهی عمل عبادی، قویّت معرفت دینی و به تعبیری دستیابی به بینش صحیح قبل از کوشش است. از جمله نقشه‌های معاندین مکاتب توحیدی، شبهه پراکنی در مباحث مختلف، مدعی بوده و هست. گاهی در مبانی اعتقادی و پایه‌های فکری ایراد وارد کرده‌اند، وظیفه هر دیندار با معرفتی، تحقیق و بررسی همه جانبه و دفع شبهات، برای رسیدن به یقین است و گاهی نیز در فلسفه احکام یا مواردی از دستورات دینی اشکال نموده‌اند که در این جلد به پاره‌ای از آن‌ها به مناسبت مباحث احادیث و استنباطی پرداخته و پاسخ داده شده است. حقیر مدعی نیست که تمامی شبهات را مطرح نموده یا برای هر شبهه‌ای پاسخی همه جانبه را بیان داشته؛ اما تلاش شده است تا با ذکر نمونه‌هایی، مجموعه‌ای گردآوری شود که هر محقق بی‌غرض و با مطالعه آن علاوه بر دریافت زمینه بحث، نحوه ایراد شبهات و پاسخ به آن را بیابد.

امید است خداوند به ما قدرت درک صحیح حقایق و اجتناب از اغراض نفسانی و امراض شیطانی را عنایت فرماید تا با شناخت درست هدف و عمل صحیح در راستای آن، به جامعه ایده‌آل الهی نائل آییم.

محمد اسدی گومارودی